

Questing – tworzenie nieoznakowanych tras, opowiadających o miejscu

Barbara Kazior, Krzysztof Florys

Questing to metoda odkrywania dziedzictwa miejsca, polegająca na tworzeniu nieoznakowanych tras, które można zwiedzać podążając za wskazówkami, zawartymi w wierszowanych wskazówkach – czyli **quest**.

Każdy quest ma swój punkt startu, a kolejne miejsca na trasie odnajduje się poprzez znalezienie odpowiedzi na zagadkę i wyszukanie w terenie miejsca, które pasuje do rozwiązania – może to być na przykład grupa pięciu drzew, albo liczba, która jest datą powstania jakiegoś budynku, rzeźba w terenie czy specyficzny detal architektoniczny. Na końcu szlaku umieszczona jest skrzyneczka – skarb, w której znajduje się pieczętka, potwierdzająca przebycie całej trasy, stąd w USA, gdzie ta koncepcja odkrywania walorów przyrody i dziedzictwa powstała, często porównywana jest do poszukiwania skarbów. W Polsce najbliższa jest harcerskiej zabawie w podchody – choć jej celem jest nie tylko zdobycie sprawności i wykazanie się pomysłowością przy rozwiązywaniu zadań – ale przede wszystkim odkrycie wyjątkowości danego miejsca. Specjaliści – Delia Clark i Steven Glazer¹ twierdzą, że „najlepsze questy potrafią uchwycić i oddać ducha miejsca. Oddanie ducha miejsca wymaga jednak, abyśmy istotę miejsca odkryli poprzez własne doświadczenie czy przeżycie czegoś wyjątkowego. Jeśli pragniemy odnaleźć ducha miejsca, musimy się nauczyć jak dostrzegać szczegóły – i odkrywać ukryte historie”. Quest to opowieść o miejscu i ludziach, którą sami odkrywamy i poznajemy, prowadzeni poetycką narracją.

Głównym celem tworzenia takich szlaków jest zwrócenie uwagi na wyjątkowe elementy i historie związane z lokalnym dziedzictwem przyrodniczym i kulturowym. Ważne jest odkrycie niezwykłego charakteru określonej przestrzeni – *genius loci*, poprzez zwrócenie uwagi na, często z pozoru zupełnie zwyczajne, codziennie spotykane miejsca i dostrzeżenie w nich wyjątkowości, wartości i atrakcyjności. Tworzenie questu to też sposób na zaplanowanie poznawania i zwiedzania miejsca i zwrócenie uwagi na to co wartościowe i piękne, a często niedostrzegane zarówno przez mieszkańców jak i turystów.

Tworzenie questów jest odkrywczym i atrakcyjnym dla ich twórców – pozwala na lepsze poznanie miejsca, w którym się mieszka, dostrzeżenie jego walorów, poznanie historii, zrozumienie jak zmieniało się w czasie i w jakim kierunku się rozwija. Ważny jest sam proces, przeprowadzenie go uważnie, bez pośpiechu, poświęcając odpowiednią ilość czasu na każdy jego etap. Decyduje to o jakości questu i o jego znaczeniu dla lokalnej społeczności. W USA, gdzie questing jest popularną metodą edukacji regionalnej i sposobem na zwiedzanie, są regiony, które wyspecjalizowały się w rozwijaniu sieci questów. Dobrym przykładem jest Program „Valley Quest”, w ramach którego powstało ponad 160 questów na obszarze, obejmującym 50 miasteczek w dolinie rzeki Connecticut w stanie Vermont i New Hampshire². Questing to sztuka odnajdywanie wyjątkowości w rzeczach pozornie zwykłych.

---

¹ D. Clark, S. Glazer, Questing. A Guide to Creating Community Treasure Hunts, University Press of New England, Hanover and London 2004.

² S. Glazer (ed.) Valley Quest II. 75 More Treasure Hunts in the Upper Valley. Vital Communities, White River Junction, 2004.

Gotowe questy mogą być doskonałą i atrakcyjną formą zwiedzania ciekawych i mniej, z pozoru, ciekawych miejsc i mogą stanowić doskonałe uzupełnienie oznakowanych szlaków i tras turystycznych – przede wszystkich tych nastawionych na prezentację dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego i bazujących na lokalnej wiedzy. **Quest stanowi, więc, formę aktywnego odkrywania historii miejsca poprzez zabawę w poszukiwanie skarbu, do którego prowadzą wierszowane zagadki.**

Do Polski metodyka questingu trafiła wraz z jej twórcą i światowym ekspertem ze Stanów Zjednoczonych, Stevenem Glazerem³, Dyrektorem Programu The Valley Quest (www.vitalcommunities.org), który przyjechał dzięki wsparciu amerykańsko-kanadyjskiej organizacji Quebec-Labrador Foundation – Atlantic Center for the Environment w roku 2008. Pierwsze warsztaty odbyły się na Dolnym Śląsku w miejscowości Dziewin i stopniowo wraz z kolejnymi wizytami Stevena Glazera i rosnącą grupą wielbicieli questingu sieć questów zaczyna coraz mocniej oplatać całą Polskę. Steven Glazer od początku był w Polsce związany z zespołem Fundacji Miejsc i Ludzi Aktywnych, która jest obecnie jedną z prężnie rozwijających tę metodykę organizacji w Polsce (www.mila.org.pl). Więcej informacji o samej metodzie i questach w Polsce, które zapraszają wszystkich zainteresowanych do odwiedzenia, można znaleźć na stronie www.bestquest.pl.

---

³ www.poeticsofplace.org